

DIRVA

Nr. 142

Gruodis-December 11, 1961

Cleveland, Ohio

DĖL ALŽIRO NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠIANDIEN PRANCŪZIJJOJE JAU NEABEJOJAMA...

(Dirvos specialaus korespondento Paryžiuje)

Dar ir šiandien Prancūzija nežino, kokiū būdu pabaigti Alžiro karą. Vienas iš alžirietų tautinio išlaisvinimo fronto (FLN) vicepirmininkų -- Ben Bella, kuris šiuo metu kalinamas Prancūzijoje, dabar iššyla po savo garsaus bado streiko, kurį jis laimėjo.

Žinoma, jam laimėti nepaprastai daug padėjo Maroko karaliaus ambasadoriaus Cherkaoui tarpininkavimas pas Prancūzijos prezidentą.

Ben Bella prieš keletą metų, su kitais keturiais alžirietų sukilėlių vyriausybės ministrais, buvo prancūzų sugauti, kai vyko lėktuvu iš Tuniso į Maroką, karaliaus organizuojamam konferencijon. Tad Maroko karalius jautėsi moraliniai kaltas dėl Ben Bellos pagavimo ir kalinimo. Karaliaus sūnus Hasanas II pažadėjo mirštančiam tėvui daryti viską, kad Ben Bella būtų paleistas.

Bado streiko metu Ben Bella parodė savo tvirtą charakterį ir jo pavyzdys buvo pasektas keiliolikos tūkstančių musulmonų kalinių Prancūzijoje. Savo bado streiku jis taip pat sudomino arabų kraštus ir atgarsiai buvo pasklidę po visą pasaulį.

Dabar Ben Bella perkeltas į d'Aunoy pilį, kur kadaise gyveno Briandas. Nežiūrint, kad jį saugos 80 žmonių sargyba, jis daugiau jausis aukštu svečiu, negu kaliniu: prie jo bus Maroko karaliaus paskirtas pasiuntinys, marokiečiai gydytojai ir galės naudotis telefonu.

Ben Bella savo streikui parinko labai palankų psichologinį momentą, kad visiems primintų savo buvimą. Paskutiniose derybose laikinoji Alžiro vyriausybė jau nebestatė sąlygos, kad jis būtų paleistas prieš derybas. Jis galėjo būti visai "užmirštas" ir paleistas tik po derybų, kaip pap-

rastas karo belaisvis.

Savo idėjomis Ben Bella yra artimesnis Tunisiui ir Marokui, negu Ben Khedda, kuris yra tikras komunistas ir visi staiga suprato iš kur jis semiasi raudoną šviesą ir gauna instrukcijas. Jo pasiuntiniai jau lankėsi Maskvoje, kur pasirašė su sovietais sutartį, kad būsimoji Alžiro valstybė nieko bendro neturės ne su jokia Europos valstybe, už ką Maskva duos jai ekonominę paramą.

Šita naujiena pirmą kartą išliko Prancūzijos parlamente, svarstant Alžiro biudžetą. Galimas dalykas, kad tai žinojo jau daug anksčiau Tunisas ir Marokas. Ir tai paskatino juos tarpininkauti pas de Gaulle, kad Ben Bella Alžiro laikinoje vyriausybėje sudarytų tam tikrą atsvara.

Dabar Prancūzijoje jau nebekeičiamas klausimas, ar Alžirui duoti nepriklausomybė, bet rimtai svarstoma, kokia bus naujos valstybės vyriausybė ir kaip jai bus perduota valdžia, kokia bus jos politika, ekonomija ir socialinė doktrina, kokios bus europiečių ir musulmonų reakcijos. Nes jei Chruščiovui ar Mao Tse-tungui pasisektų įkelti koją Alžirui, susidarytų rimtas pavojus visai Šiaurės Afrikai ir senelei Europai.

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

• **Vak. Vokietijos kanceleris Konradas Adenaueris** gruodžio 9 d. lankėsi pas de Gaulle aptarti rūpimus klausimus, kuriuos gruodžio 11 d. Paryžiuje pradėjo svarstyti Vakarų valstybių keturi užsienio reikalų ministrai.

• **Venezueloje**, prieš Kennedy vizitą, komunistai Caracasė pradėjo demonstracijas, kad vizitą sutrukdytų. Iš Baltųjų Rūmų pareikšta, kad tų demonstracijų bus nepaisoma ir prezidentas į Venezuelą ir Kolumbiją važiuos.

• **Rytų Vokietijoje** komunistai pradėjo vykdyti naujus gyventojų terorizavimus, kad įvarė baimės, galėtų suvaldyti augantį pasipriešinimą.

• **Chruščiovas** naujai pasaktyje kalboje vėl aiškino, kad Sovietų Sąjungai grąšo Vakarai, bet jie turi net virš 100 megatonų ato-

minių bombų ir savo raketomis gali pasiekti bet kurią pasaulio vietą.

• **Kinija** pradėjo masinę propagandą prieš Indiją. Jie ne tik nemano Indijai atiduoti virš 12,000 kv. mylių užgrobtos teritorijos, bet dar reikalauja tris kartus tiek kitų plotų.

• **Tanganika**, 45 metus išbuvusi Anglijos valdžioje, gavo nepriklausomybę. Tai jau 29-oji Afrikos nepriklausoma valstybė.

UŽ SUNKŲ DARBĄ - RUBLIS PER DIENĄ

Karvių šėrikų atlyginimas Lietuvos sovchozuose

"Valstiečių laikraščio" bendradarbis, žemės ūkio profsąjungos pareigūnas, gavo tokį paklausimą:

--Kokie darbai įeina į karvių šėrikų (piemenų) pareigas, kiek valandų per dieną jie privalo dirbti ir koks jiems mokamas

atlyginimas.

Atsakymas štai koks:

--Į karvių šėrikų (piemenų) pareigas įeina sekantys darbai: valyti tvartus, srutų duobes, padėti melžėjoms valyti gyvulių stovėjimo vietas, išvežti mėšlą į mėšlides, prižiūrėti,

kad karvidėse normaliai veiktų kanalizacija ir ventiliacija, švariai užlaikyti tvartų teritoriją, atvežti pašarus, išleisti gyvulius pasivaikščioti, padėti melžėjoms nuvesti kergtikarves, padėti veterinarijos darbuotojams tikrinant gyvulių sveikatos stovį ar juos gydant.

Vasaros metu šėrikai (piemenys) privalo pakaitomis dieną ir naktį ganyti gyvulius. Budėjimas tvartuose nakties metu į gyvulių šėrikų pareigas neįeina,

(Nukelta 1 2 psl.)

LIETUVIŲ KALBA PARYŽIAUS KATEDROJE

Pasaulinės emigracijos dienos proga, Paryžiaus vyskupo Mgr. Rupp'o pakviesti, iškilmingose pamaldose dalyvavo Lietuvos pasiuntinybės Paryžiuje patarėjas prof. dr. J. Baltrušaitis, pasiuntinybės sekretorius A. Liutkus, Lietuvių Bendruomenės pirmininkė ponė Pagnier-Jokubauskaitė. Pamaldas laikė Sens arkivyskupas Mgs. Froderic Lamy.

Popiežiaus Jono XXIII atsiųsta apaštališko palaiminimo telegrama buvo perskaityta 18 kalbų. Lietuviškai labai gražiai skaitė kun. Petrošius. Ir tai pirmą kartą iš šios šventovės, per prancūziškas pamaldas, pakiliai ir muzikaliai skambėjo lietuvių kalba.

ALEKSANDRA GUGEVIČIUTĖ - HERRMANN, Brazilijos lietuvaitė, prie savo išsiuvinėto Rembrandto kūrinio, kuris drauge su kitais jos darbais šiuo metu išstatytas New Yorke vykstančioj parodoj.

Helen V. Kulber nuotrauka

BRAZILIJOS LIETUVAITĖS MENIŠKAI SIUVINĖTŲ PORTRETŲ PARODA NEW YORKE

Šiomis dienomis amerikiečių spauda plačiai paminėjo Brazilijos lietuvaitę Aleksandrą Gugevičiūtę-Herrmann, kurios meniškai išsiuvinėtų portretų paroda nuo lapkričio 13 dienos dar tebevyksta New Yorke -- 10 Rockefeller Plaza, Brazilian Center patalpose. Ji tęsis iki šio mėn. 20 d. Aprašant jos parodą daug kartų minimas ir Lietuvos vardas, kad ji 1927 metais iš Lietuvos emigravo į Braziliją, kad darbai meistriškai atlikti.

Visi portretai išsiuvinėti spalvotais siūlais, kuriuos ji pati dažo, nes neįmanoma gauti įvairių pereinamųjų spalvų. Veiduose ji sugeba išreikšti visus žmogaus jausmus: rimtį, liūdėsį, šypseną, juoką ir nepaprastą panašumą į žmogų, kurio portretą ji siuvinėja.

Pati pirmoji jos siuvinėjimo mokytoja buvo p. Jančienė Kaune, kurios organizuotus kursus ji lankė. Vėliau tobulinosi pati ir siuvinėjo tik portretus.

Šioj parodoj yra apie 20 kūrinių: karalienės Elzbietos, Brahms'o, Beethoveno, Mozarto, Rembrandto, Van Gogh, Rafaelio Madonos ir kt.

1943 m. Aleksandra su-

ruošė pirmąją parodą, po kurios gavo užsakymą išsiuvinėti portretą Argentinos diktatoriaus Perono, buvusio Brazilijos prezidento sūnaus ir kitų.

Prieš keturis metus ji lankėsi Europoj ir sukūrė Monaco princesės Grace portretą, kuriuo princas Rainier negalėjo atsistebėti, kaip ji padarė taip natūralią veido ekspresiją, jo gyvo nematydama. Pakvietė pietums plačiau išsikalbėti. Madonos portretas parodos metu Paryžiuje buvo nupirktas už 2,000 dolerių.

Aleksandros vyras yra vokiškos kilmės lietuvis, atvykęs į Braziliją iš Kybartų. Jie augina dukterį Ireną, baigusią teisės mokslus ir sūnų Voldemarą, studijuojantį architektūrą Sao Paulo, Brazilijoje.

Šalia visų garsenybių portretų, jos kūrinių tarpe būty labai miela matyti ir mūsų Vytautą Didįjį ar Mindaugą. Ir tikiu, kad kitą kartą mes tai matysime.

Vieno portreto išsiuvinėjimas jai trunka 6-8 savaites. Darbą ji pradeda nuo akių, nes tai nulemia visą portreto pasisekimą. Jei prie vieno kūrinio ji dirba

6 savaites, neatrodo, kad labai brangintų savo talentą, nes man ten tebesant, jos kūrinių "Venus", laiškų bloko didumo formato, įsigijo vienas lankytojas už 600 dolerių. Tačiau ji, kaip ir kiekvienas menininkas, nesirūpina kūrinių kaina, bet jausdama savo aiškų ir reikšmingą talentą, džiaugiasi jo pripažinimu ir visur pabrėžia, kad jos talentas gavo pradžią jos tėvynėj Lietuvoj, kurią paliko būdama 16 metų.

Į JAV dabar atvyko pirmą kartą, bet pasilikti gyventi čia nenorėtų. Jai atrodo, kad čia branginamas ne žmogaus gyvenimas, ne sveikata nei šeimos laimė, bet tik tiktai pinigai.

Aplankiusi gimines, kur visi šeimos nariai dirba ar vaikai mokosi, sužinojusi, kad dauguma amerikiečių šeimų ir lietuvių taip tvarkosi, Aleksandra reiškia gilią užuojautą moterims ir negali suprasti, kaip jų jėgos išlaiko tokį gyvenimo tempą.

Čia visai nėra šeimos idilijos, -- sako ji, -- motina su vaikais dalinasi įspūdziais tik indus plaudama ar butą valydam. Ir tai vis nervingai, skubant, stengiantis jais kuogrečiau nusikratyti, siunčiant prie televizijos. Man atrodo, kad tas visas moters uždavinys sunaudojamas ne šeimos laimei kurti ir palaikyti, bet nervų specialistams ir biznieriams perkant įvairių mašinų virtuvės ir apamai namų ruošai pagreitinti. O taip pat begalėms drabužių, kurių susitvarkymui ji neturi laiko ir vienus meta, o kitus perka.

Tuos kelius, Amerikoje praleistus mėnesius, aš prisiminsiu visada su siaubu ir gailėsčiu dirbančioms ir turinčioms šeimą lietuviams, šio krašto moterims, -- baigė savo išpuodžius A. Gugevičiūtė-Herrmann.

E. Čekienė

NEHRU: - Gaila, kad tik tokias žirkutes turiu Mao nagams apkarpyti...

ŠIANDIEN IR RYTOJ

☆☆☆

DVIPRASMISKUMAS PASILIEKA

Vienas iš "raudonosios" Kinijos gynėjų, reikalaujančių, kad ji būtų įsileista į "praktikininkų klubą" (t. y., Jungt. Tautų Organizaciją) pareiškė, kad šiandien esančios ne tik dvi Kinijos, bet ir du Stevensonai. Jis, be abejo, turėjo galvoj tai, kad Stevensonas, Amerikos vyriausias delegatas Jungtinėse Tautose, žinomas turi dvi skirtingas nuomones Kinijos klausimu. Viena nuomonė jo paties: Amerika turi keisti savo nusistatymą dėl Kinijos, turi "skaitytis su faktais", tos nuomonės jis, bent anksčiau, neslėpė. Kita nuomonė priešiniga: Kinija jokiu būdu netinka į šį "klubą". Tai yra, tuo tarpu, oficiali Amerikos vyriausybės nuomonė, kurią Stevensonas, noroms ar nenoroms, bet uoliai ir gana įtikinančiai gina.

Stevensonui, be abejo, nepatinka laikytis netokios linijos, kokią jis pats rekomenduoja. Kai jam artimų pažįturų vyras Chester Bowles tapo numitmas nuo antrosios aukštumo kėdės Valstybės Departamente, Stevensonui, žinoma, kilo klausimas, ar dabar neateis ir jo eilė. Prezidentas kažkaip svyruoja tarp naujų akiračių ieškotojų tarptautinėje politikoje ir tarp "konservatorių". Stevensonas ir prezidento nusistatymai kartais išsiskiria.

Atrodo, kad Stevensonas buvo pasiryžęs prezidentą kiek spustelti, kad apsispręstų, ir pakertino pasitraukti iš tarptautinės politikos. Sakėsi, manęs kandidatuoti į Illinois senatoriaus vietą ir išstumi iš senato "atžagareivį" respublikoną senatorių Dirkseną. Bet, po trumpo sąmyšiuo, tapo pasakelbta, kad Stevensonas nutaręs vis dėlto ir toliau pasišvęsti tarptautinei politikai.

Kas nulėmė tą apsisprendimą? Ar prezidentas sutiko ateiti daugiau nusileisti Stevensonso pažiūroms? Ar gal abudu nedrįso stoti kovon prieš Dirkseną ir... pralaimėti?

Manoma, kad antrasis samprotavimas bus turėjęs daugiausia reikšmės. Ar Stevensonas ta proga bus išspaudęs kiek daugiau žalos šviesos savajai linkmei, gal tuo tarpu dar nebus ryškiai regima. Greičiausia, dar bent kurį laiką dviprasmiškumas ("du Stevensonai") Amerikos delegacijoj Jungtinėse Tautose pasiliks.

JEI HITLERIS BŪTŲ LAIMĖJĘS KARĄ... (2)

SLAPTAS HITLERIO SUSITARIMAS SU VOKIETIJOS PRAMONĖS MAGNATAIS

1930 metų rugsėjo mėnesio įvykiai vokiečius pasuko Trečiojo Reicho kryptimi. Daugelis politikų, pramonininkų ir armijos aukštųjų kariškių pradėjo galvoti, kad nacionalsocialistų sąjūdis gal nėra jau toks blogas ir pažadins vokiečių patriotiz-

zaciją. Hitleris, gal būt nenorėdamas pramonininkų išgąsdinti, jiems ne kartą užtikrino, kad jis esąs priešingas suplanuotai ekonomijai ir palaikąs privačios iniciatyvos idėją, nes norint pakelti produkciją, reikalinga konkurencija.

buvo reikalingos didelės sumos pinigų finansuoti rinkiminę kampaniją, propagandai ir išlaikyti šimtams partijos pareigūnų bei privačiai SA ir SS armijai, kuri 1930 metų pabaigoje jau turėjo daugiau šimto tūkstančių narių. Taigi jau daugiau, negu buvo reguliarios vokiečių armijos.

Bet partijos pajamos buvo ne vien iš finansininkų įnašų. Dar buvo surenkami pinigai iš nario mokesčio, aukų, už parduotas knygas ir laikraščius. Bet 1931 metais Hitleris nutarė sistematiškai išnaudoti stambiusius Vokietijos pramoninkus ir finansininkus.

Tų asmenų, kurie remdavo partiją, pavardės buvo laikomos griežtoje paslapyje. Mat, partija vedė dvigubą politiką. Kai Hitleris pramonininkams žadėjo neliesti jų nuosavybių, Goebelas, Strasseris ir Frick turėjo žavėti mases, skelbdami, kad nacionalsocialistai yra tikri socialistai ir nusistatę kovoti su "finansų baronais".

Iš Funko parodymų Niurembergo teisme žinoma, kad Hitleris buvo sudaręs slaptą susitarimą su Vokietijos pramonės ir finansų magnatais, kaip anglies kasyklų savininku Emil Kirkdorf, plieno magnatais Fritz Thyssen, Albert Voegler ir kitais.

Kai jau buvo žinoma, kad Hitleris valdžią laimės, jų sąrašas padidėjo. Bet ne visus magnatus iš karto Hitleriui pavyko paimti į rankas. "Patrankų pirklys" Krupp pradžioje smarkiai priešinosi ir pasidavė tik tada, kai Hindenburgas Hitlerį paskyrė kancleriu.

Niekam nepavyko nustatyti, kokias sumas pramonininkai Hitleriui sumokėjo. Sakoma, galėjo būti apie 2 milijonai markių. Bet žinant, kokiomis sumomis partija operavo, manoma, kad jų duoklė buvusi kelis kartus didesnė.

Kitame numery: KAIP VIENOS BENAMIS SURADO POLITINĮ PAŠAUKIMĄ.

Stalinas mokėjo sužavėti vakariečių vadus. Visi jie, pataikaudami Kremliaus diktatoriui, tarpusavy lenktyniaudami stengėsi padaryti patarnavimą su plačia šypsena...

STALINO GABUMAI IR NEŽMONIŠKUMAI

po I-ojo pasaulinio karo nustos teritorijas, bet dar paverė 100 milijonų žmonių gyvenančių Rytų Europoje, Vakarai ir JAV šito nenumatė...

Stalinas visad žinojo ko norįs. Galvojo šaltai, kantriai laukė progos, bet jos nepažiopsodavo. Jis nedarė planų, kaip Hitleris, kad pasiektų ir paimtų viską vieną užsimojimu. Jis veikė kantriai, palengva ir labai retai nuklysdamas. Jis nemėgo rizikos, visad stengdavosi pasiekti savo tikslą, kad ir vėliau, bet pigiau, kaina. Ir, jei tik įmanoma, klasta.

Jis nebuvo, toli gražu, politiniu genijumi. Jis yra padaręs klaidų, ir net labai didelių. Pav., pasirašymas Molotovo - Ribbentropo pakto. Stalinas tikėjosi, kad Vakarai ir Vokietija bus karo nualintos. O būdamas neutralus ir turėdamas visas savo jėgas, momentui atėjus taps pasaulio valdovu. Tuo tarpu karas su Prancūzija nei kiek nenusilpnino Vokietijos. Priešingai -- vokiečiai pasiėmė Prancūzijoje rasktus ginklus ir jos uostai bei fabriškai, mažai nukentėję nuo žaibo karo ir ėmė dirbti jų kariuomenei.

Stalinas taip pat peranksti įsikišo į Balkanus. Tai sutrukdė Hitlerio planus ir šis, jausdamasis nenugalimas, nutarė 1941 m. pulsti Sovietų Sąjungą. Stalinas, nors Churchillio perspėtas, netikėjo būsimo karu ir buvo smarkiai

mės ūkio samdiniai Amerikoje dirba vidutiniškai tik aštuonis mėnesius, bet maždaug po 9 valandas darbo dieną, iš viso apie 1200 valandų. Jo uždarbis, pagal Amerikos gyvenimo lygį, nedidelis -- apie \$1,200 per metus (irgi skaitant be jokio išlaikymo). Rusai savo rublį dabar laiko apie 10% vertingesniu už dolerį, bet lyginant visą pragyvenimo kainą, ne vien kai kuriuos tenai nupigintus reikmenis, vistiek praktikoje išeina, kad rublis vargiai pajėgia pusę to nupirkti, ką pajėgia doleris. Tad šėrikas, norėdamas susilyginti su Amerikos žemės ūkio darbininku -- samdiniu, turėtų turėti pajamų apie 2,000 - 2,500 rublių per metus. Bet jam moka tik apie 360, ir dirbti jis turi ne 1200 valandų per metus, o apie 2100.

Kolchozuose tokių šėrikų -- piemenų, kaip ir kitų, atlyginimai dar tebėra daugiausia kitais pagrindais tvarkomi, visais atvejais jie yra net menkesni, negu valstybiniuose ūkiuose, sovchozuose.

Valstybiniai ūkiai yra bolševikinės Rusijos imperijos įmonės, įsteigtos iš Lietuvos piliečių atimtoje žemėje. Ir iš kolchozų imperija perka gaminius priverstinai, savo nustatytomis kainomis. Rusija, kaip iš kasyklų gelmių turtus, kasa iš Lietuvos maistą, kurį gamina labai menkai apmokamomis, iki kraštutinumo išnaudojamomis Lietuvos darbo žmonių jėgomis.

(LNA)

prigriebtas. Hitleris užėmė milžiniškus Rusijos plotus ir paėmė belaisvėn šimtus tūkstančių raudonosios armijos kareivių. Tiesa, Stalinui pasisekė karą laimėti, bet tik dėl JAV siųstų ginklų ir kitokios paramos.

Karui pasibaigus Stalinas laimėjo dar vieną, ir gal pelningiausią mūšį. Stalinas tada vykusiai išnaudojo amerikiečių meilę ir naivumą, rodomą rusų tautai. Jis sugebėjo atidėti galutiną taikos pasirašymą ir praplėdė Rusijos rubežius kaip jam patiko. Taigi negalima užginčyti tų Stalino gabumų, bet negalima ir nutylėti jo nepaprastai žemos moralės. Stalinas ir Hitleris buvo despotai, nekaltai išžudę ir deportavę milijonus žmonių.

Stalinas žudė ir deportavo neva komunizmo priešus. Bet prisiminkime, kad jis tą terorą vykdė 30-ties metų bėgyje. Ir dar pačioje Rusijoje, kur komunizmas jau buvo įsigyvenęs ir kur tam režimui nebegresė joks rimtas pavojus. Sovietų Sąjungoje Stalinas išžudė daug senų komunistų, Lenino ir savo bendrų, jų bijodamas ir norėdamas būti absoliučiu ir vieninteliu viešpačiu.

Tokiam tai žmogui Rooseveltas pasitikėjo. Jis Stalinui net buvo dėkingas, nes raudonoji armija padėjo "sutaupyti" savus kareivius. Bet negi Rooseveltas nežinojo, kad Stalinas yra despotas ir jo režimas baisiausia diktatūra? Negi jis užmiršo apie Stalino iki 1941 m. teiktą Hitleriui pagalbą? Negi jis nesuprato, kad Molotovo - Ribbentropo paktas buvo II-ojo pasaulinio karo tiesiogine priežastimi? Negi Rooseveltas galėjo jame matyti žmogų, mylintį taiką, teisingumą ir žmogaus bei tautų teisių gerbėją?

Žiūrint į demokratinių valstybių užsienio politiką tarp 1935 - 1950 m., pastebime, kad seni draugai bei sąjungininkai buvo apleidžiami, nuo jų nusisukama. Priešingai, Vakarų demokratijos ir JAV buvo sužavėtos, lyg Sov. Sąjunga pakertų, kuriai buvo nusileidžiama, pasitikima, atleidiama jos klaidos ir nusizengimai, stengiamasi nematyti ar pateisinti masinius žudymus ar deportacijas.

Vakarai ir JAV buvo lyg tos naktinės peteliškės, kurios apakintos puola į šviesą, dažnai skaudžiai nukentė ir net žūva.

(al)

TURIME PASAKŲ, kurios baigiasi tuo, kad pasakotojas pats yra ten buvęs ir matęs, kaip vynas tekėjo upėmis. Bet kartą tai buvo ne pasaka, o tikras faktas.

1943 metais sąjungininkai numetė iš lėktuvų apie 100 bombų Italijoje, Marsalo mieste, kur gaminamas ir saugomas garsumas visame pasaulyje vinas vardu Marsala. Tuo vynu pripildytos statinaitės nuo bombų truko ir vinas išsipylė upeliais.

Vyno mėgėjai, tai pamatę, užmiršo apie bombas, apie vykstantį karą bei pavojų ir nuskubėjo su buteliais ir kibirais paimti vyno semti.

Hitleris jau nuo pirmos dienos iš savo pasekėjų reikalavo aklo paklusnumo.

mą, kurį respublika per paskutinįjį dešimtmetį buvo prislopinusi. O svarbiausiai jie galvojo, kad šis sąjūdis tautą atitolins nuo komunizmo ir socializmo.

Gen. Alfred Jodl, vyriausiojo štabo operacinio skyriaus viršininkas paskutinįjame kare, Niurembergo teisme paaiškino, ką reiškė Hitlerio liudijimas Leipzigo teisme. Iki to laiko aukštieji kariškiai galvojo, kad Hitleris norįs susprogdinti armiją. Bet tada jie gavo užtikrinimą, jog jis galvojęs ją iškelti, duoti jai svarbų uždavinį, būti vienu pagrindiniu Vokietijos ramsčiu.

Pramonės magnatai, nemažiau už generolus, buvo suklaidinti. Jie galvojo, kad jei duos Hitleriui pakankamai dideles sumas pinigų, jis pasiliks jiems dėkingas, o jei atsisės valdžioje, jų klausys.

Idėja, kad Hitleris vieną dieną galės paimti valdžią, po 1930 metų rinkimų, vokiečiuose vis labiau pradėjo plisti.

1931 metais, kaip sakė Niurembergo teisme Walter Funk, stambieji pramonininkai ir jis pats buvo įtikintasi, kad nacionalsocialistų partija labai artimu laiku paims valdžią į savo rankas. Tų pat metų vasarą Walther Funk atsisakė iš Berliner Boersenzeltung vyr. redaktoriaus pareigų ir įstojo į partiją. Užimdamas tarpininko pareigas tarp partijos ir vokiečių pramonininkų, ypač tų, kurie turėjo didelius interesus Reino kasyklose, ragino juos stoti į partiją, kad ji galėtų tėti privačios nuosavybės politiką.

Tame laikotarpy partijoj ekonominiais klausimais buvo prieštaraujančios nuomonės. Kai vieni griežčiau pasisakė už nacionali-

Hitleris, kaip pasakoja Funk, slapta susitikinėjo su Vokietijos finansininkais, kurių rankose buvo Vokietijos pinigai. Partijai

ir tarybinių ūkių (t. y., valdinių ūkių, sovchozų) administracija neturi teisės reikalauti iš šėrikų, kad jie budėtų per naktį tvarte.

Praeiūt metų pabaigoje visose žemės ūkio organizacijose visiems darbininkams ir tarnautojams buvo nustatyta ne ilgesnė kaip 7 valandų, o išieginųjų dienų ir švenčių išvakarėse ne ilgesnė kaip 6 valandų darbo diena. Tokio ilgumo darbo dieną turi dirbti ir tarybinių ūkių galvijų šėrikai.

Jei tarybinių ūkių administracija įsako galvijų šėrikams dirbti per dieną ilgiau už anksčiau nurodytą laiką, pastarieji turi teisę reikalauti atlyginimo už viršvalandį darbą.

Melžiamų karvių šėrikams (piemenims) mokama:

1) už kiekvieną prižiūrimą karvę arba telyčią po 80 kapeikų per mėnesį,

2) už kiekvieną primelžto pieno centnerį po 17 kapeikų,

3) be to, papildomai išmokama vidutinio uždarbio suma, kurią gauna bandos melžėjos už primelžtą virš metinės normos pieną ir už tai, kad bandoje nebuvo bergždžių karvių.

Šėriko - piemens pareigų aprašymas rodo, kad jo darbas sudėtingas ir sunkus. Žinoma, kiekvienam ūky yra ne vienas šėrikas,

UŽ SUNKŲ DARBĄ - RUBLIS PER DIENĄ

(Atkelta iš 1 psl.)

ir tuos darbus jie visi privalo atlikti pasidalindami. Kiekvieno jų darbo laikas apribotas septyniomis (savaitgaliais šešiomis) valandomis per dieną. Bet vistiek tas darbas turi būti atliktas. Vienam šėrikui -- piemeniui tenka to darbo dalis, atitinkanti jo prižiūrimų karvių skaičių, o jų vienam paprastai tenka apie 20 ar daugiau. Dažniausiai ir neįsakydam tenka dirbti ilgiau, negu įstatyme nustatytos valandos. Antvalandinis atlyginimas tačiau mokamas tik tada, kai administracija įsako ilgiau dirbti. Bet už tas papildomas valandas atlyginimas skaičiuojamas toks pats, kaip ir už pagrindines darbo valandas: pusantro karto ar dvigubai už antvalandžius mokėti tenai neįpraktikuojama. Bet to, apskaičiavimas nepaprastai sudėtingas, nes ir už pagrindinį darbą atlyginimo apskaičiavimas painus.

Apytikris supratimas, koks iš tikrųjų yra tokio darbininko atlyginimas, galima susidaryti tik iš apibendrinto apskaičiavimo būtent:

1) Leiskime, kad šėrikas - piemenio prižiūri (ir gano) jam tenkančią bandos dalį -- 20 melžiamų karvių ir 5 jaunikles. Jam priklauso po 80 kapeikų per mėnesį nuo galvos, tai yra, per mėnesį 20 rublių, o per visus metus -- 240 rublių. Tai yra jo pagrindinis ir lengvai suskaičiuojamas atlyginimas.

2) Leiskime, ūkyje karvės yra gaudavo visą išlaikymą, tai yra, pastogę, maistą ir darbo drabužius (įskaitant ir apatinius) ir albus litais maždaug tiek pat, ar daugiau, kaip dabar moka rubliais be jokio išlaikymo. O dabartinio rublio perkamoji galia yra maždaug tokia pati, kaip buvo lito, jei ne menkesnė.

Amerikoje vidurinis žemės darbininko uždarbis dabar yra irgi tik... vienas doleris, bet per valandą, o ne per dieną. Že-

Pasakykite savo bankininkui, savo advokatui ar savo agentui

Pasakykite jam, kad jūs norite Louisville Title Insurance Company apdrausti jūsų nekilnojamąjį turtą... ir jūs galėsite džiaugtis maloniausiu jausmu, bet kada turėtu apie bet kokią nuosavybę.

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.
The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E.
Phone MA 1-2075

DIRVA

- THE FIELD -

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Prenumerata metams: \$10.00 Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Balyš Gaidžiūnas ir Vytautas Gedgaudas

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Balyš Gaidžiūnas • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Didelės baimės padiktuotas įsakymas

Ilgokai teko laukti žinių, kaip šiais metais Lietuvoje praėjo Vėlinės. O taip pat ir komunistų džiaugsmo — revoliucijos (lapkričio 7-8 d.) šventės.

Vėlinių, aišku, niekas neturėjo švęsti. O jaunimas, kuris prie tos šventės niekad nebuvo pratinamas, net apie ją neturėjo nieko žinoti. Tuo tarpu apie revoliucijos šventę beveik prieš pusmetį pradėjo visomis komunistinėmis triūbomis triūbyti. Ir darė viską, kad išeitų iškilmingiau, didingiau ir komunistų partijai naudingiau.

Po ilgoko laukimo atsirado šiek tiek daugiau žinių. Jos labai būdingos dabar Lietuvoje susidariusioms nuofaikoms, išplaukusioms iš tų švenčių šventimo. Apie tas nuotaikas ir didelės baimės padiktuotą slaptą įsakymą, čia kiek ir užsiminsime.

Kauniečiai šių metų Vėlinių šventę jau buvo pasimetę. Senoj vietoj kapinės išdraskytos, o naujoji — dar neįprasta taip gausiai rinktis. Todėl žvakučių buvo ne daug ir kapus tą dieną lankiusieji lyg ir skubėjo.

Vilniuje jau kas kita. Į Rasų kapus buvo prisirinkę ypač daug jaunimo. Ir ties visais didžiaisiais Lietuvos patriotų kapais žvakučių buvo gausu. Tarp žmonių maišės uniformuoti ir neuniformuoti policininkai. Jie žmonių nestumdė, bet tarsi sakyte sakė, kad tik pabandykit demonstruoti.

Lietuvos himno Rasų kapuose šiemet niekas neužtraukė. Bet buvo nemažai lapelių, kuriuose Lietuvos himnas buvo atspausdintas. Net ir tokių lapelių buvo priklijuota prie kai kurių kapų.

Iš kitų Lietuvos vietų žinių pranešėjas neturi. Tik girdėjęs, kad Vėlinių vakaras daugelio šeimų buvo skirtas žuvusiems ir drauge nesantiems prisiminti.

Revoliucijos šventė, komunistų partijos diriguojama, buvo triukšminga. Joje dominavo okupaciniai pareigūnai ir jų bendrakeleiviai lietuviai.

Girtų, esa, dar tiek daug niekad gatvėse nėra buvę. Bet ir tokių įvykių, kokių per šią revoliucijos šventę pasitaikė, taip pat jau keleri metai nėra buvę.

Pranešėjo žiniomis, eilėje miestų ir mažesnių vietovių, tarsi užgesę ugnikalniai, pabudo pagrindis. Ir tas pabudimas net prasiveržė šūviais už skriaudas, per eilę metų vykdytas įvairių piktų pareigūnų. O okupantui pikčiausia, kad tai įvyko daugelyje vietų ir tomis pat revoliucijos šventės dienomis.

Be jokio abejojimo, kad ir kaip okupantas slepia tokias demonstracijas, įvykusias Vėlinėse ir revoliucijos šventėje, bet jos labai greit apskrieja visą kraštą. Aišku, okupantas jaučia, kad tautinis atsparumas tebėra nesulaužytas ir jį laužyti reikia dar kitesnių priemonių.

Viena iš tokių priemonių, kad atėty žmonės nebedemonstruotų prie laisvės kovotojų kapų, tai slaptas įsakymas partijos ir komjaunimo pareigūnams, tokius kapus, be viešumos dėmesio, sunaikinti.

Tai jau labai didelės baimės padiktuotas įsakymas. Bet tuo įsakymu vargu ką nors laimės. Juk galima lavonus iškasti ir sunaikinti, bet ju atminties nesunaikins, tol, kol bus jų laisvės darbai tikinčių ir laisvės siekiančių.

B. G.

Nežiūrint visų kivirčių Berlyne, sovietai viename dalyke sutaria, tai prižiūrint karo kriminalinius kalinius Vakarų Berlyne, kur iš eilės sąjungininkai neša sargybą. Nuotraukoje sovietų dalinys su daina išeina iš kalėjimo, pasikeitęs su amerikiečių sargyba.

Philadelphijos tautinis meno ansamblis, vadovaujamas L. Kaulinio, išpildęs meninę programą Lietuvių kariuomenės šventės minėjime.

V. Gruzdžio nuotrauka

KAS LAIMĖS: PINIGAI AR TEISINGUMAS?

I. ŠOLIŪNAS

Šiandien bent trumpai noriu padaryti keletą pastabų dėl argumentų, kurie yra naudojami nemokamo gydymo įvedimo priešininkų.

Daugeliui yra aišku, kad nemokamo gydymo įvedimas šiame krašte sumažintų kapitalistų gaudymą pelną už įvairius ligos apdraudimo mokesčius. Todėl nenuostabu, jog prieš nemokamo gydymo įvedimą visomis keturiomis ir spardosi daugumas gyvybės bei ligos apdraudimo bendrovių.

Nenuostabu kad įvairiausios bendrovės išleidžia milijonines sumas kovai prieš nemokamo gydymo įvedimą. Nenuostabu, kad kapitalas dažnai nuperka ir tuos, kurių valia projektai virsta įstatymu.

Tačiau, kad kapitalas bando bent laikinai sustabdyti teisingumą socialiniame gyvenime, tai nestebėtina ir iš dalies pateisinama. Juk atsimentina, kad pinigai dažnai dažnai pinigais reiškia ir teisingumą. Pateisinama kapitalo kova tik ta prasme, jog nemokamas gydymas sumažintų kapitalistų įtaką. Bet labai dažnai tenka nustepti gydymojo personalo elgesiu.

Šiuo metu bene didžiausias kapitalui taktinis prieš nemokamo gydymo įvedimą yra organizuoti daktarija bei įvairiausių ligoninių ir gailestingųjų seserų organizacijos. Keistai ir ironiškai skamba, kad tos profesinės grupės, kurių nariai yra pašventę savo gyvenimą padėti žmogui nelaimėje, dabar, bent oficialiai, yra įsijungusios į kovą prieš paprasto žmogaus vargo sumažinimą.

Nei laikas, nei vieta neleidžia plačiau panagrinėti priežasčių, kurios stumia šiuo nelemtu kapitalui taktininkavimo keliu gydymojo personalą. Tačiau, kai kurios priežastys ryškėja iš argumentų, kuriuos naudoja nemokamo gydymo įvedimo priešininkai. Tad žvilgtelėkime į tuos argumentus.

GYDYTOJAMS SUVARŽOMA LAISVĖ

Labai dažnai tenka girdėti gydymojo personalo pasakymą, kad girdi, jie priešinasi prieš nemokamo gydymo įvedimą todėl, jog pastarasis suvaržytų gydymojo personalo profesinę laisvę. Atseit, gydytojai būtų priversti gydyti ne tą, ką jie nori, bet kas būtų "valdžios nurodoma".

Argi? Man atrodo, kad yra visiškai priešingai. Nemokamas gydymas praplėstų gydymojo personalo laisvę, nes tada daugelis daktarų galėtų gydyti ir tuos, kurių jie dabar negali gydyti, nes neturi užsimokėti už gydymo išlaidas. Kuris daktaras ką gydytų, arba kuris ligonis kokią daktarą bei ligoninę pasirinktų, visiškai laisvė paliekama.

Žodžiu vietoje, kad nemokamas gydymas suvaržytų daktaro — paciento veikimo bei santykiavimo laisvės, jis jas palengvintų, pašalindamas didžiausią — neišgalėjimą užmokėti už gydymą. Tai kliūtis, kuri dabar dažnai būna tik abišaliu nesusipratimų šaltiniu.

Tikėsite ar ne, tačiau ir gydymojo personalo, ir apdraudos

bendrovių atstovai, dar vis tebe-teigia, kad daugumas ligonių pajėgia užsimokėti gydymosi išlaidas patys.

Kad taip nėra, daugeliui aišku ir apie tai jau esame kalbėję praeityje. Pastebėtina tik, kad jeigu ir būna, kad susirgęs pensininkas įstengia užmokėti už gydymą, tai jis tati atlieka išnaudodamas arba savo paskutines senatvės santaupas, gaudamas paramą iš giminių arba paduodamas nuosavybę. Kiekvieno šiuo atveju individualus atsilgytinimas už gydymą yra atliekamas nuskriaudžiant save ir negalint pasinaudoti socialiniu visuomenės teisingumu, į kurį jis turi teisę, kaip tos visuomenės narys.

VIENAS ĮSTATYMAS JAU GALIOJA

Kai šimet Washingtone buvo pravedami apklausinėjimai dėl nemokamo gydymo įvedimo, tai tokio gydymo priešininkai, tarp daugelio savo argumentų, dažnai suminėdavo ir Kerr - Mills įstatymą. Labai dažnai nei nemokamo gydymo rėmėjai, nei pagaliau jo priešininkai, ir nežinojo koks yra tas Kerr - Mills įstatymas.

Šio įstatymo dabar jau galiojančio daugelyje valstijų istorija yra labai keista ir sudėtinga. Tačiau dar liūdnesnis yra šio įstatymo buvimas. Mat, pagrindinė šis veikiąs "nemokamo gydymo" įstatymas yra nekas kita, kaip tik elgetų gydymas. Jis yra dabar tvarkomas ir administruojamas kiekvienos valstijos atskirai. Federalinė valdžia padeda tiek kiekvienai valstijai, kiek ta valstija padeda savo gyventojams, t. y. dažniausiai padengia pusę gydymo išlaidų.

Bet ne čia yra šunelis pakastas. Svarbiausia yra tai, jog kiekviena valstija reikalauja, kad ligonis įrodytų savo neišgalėjimą užsimokėti gydymosi išlaidų.

Ir dar gražiau. Yra reikalaujama, kad ligonis turėtų įrodyti, jog jis neburti jokių pajamų, net ne turto, kurį naudojant būtų galima padengti susidariusias gydymo išlaidas.

Ką tai reiškia? Tai nei daugiau, nei mažiau, kaip reikalavimas tapti elgeta, kad gydymo išlaidas padengtų valstija.

Esant tokiai padėčiai, nemana, kad komentarai būtų reikalingi dėl to įstatymo naudingumo. Tai nėra priemonė žmogui padėti, o tik pasityčiojimas iš socialinio teisingumo. Pavyzdžiui, Kentucky valstijoje veikiančis įstatymas reikalauja, kad susirgęs asmuo įrodytų, jog jo metinės pajamos yra nedidesnės kaip \$1200.00, jei jis nori kvalifikuotis šešių (!) dienų "nemokamam gydymui".

Komentarai taip pat nereikalingi.

BIUROKRATIJA NUŽUDYS

Nebijokite. Nemokamo gydymo priešininkai teigia, kad tokio gydymo įvedimas yra neįmanomas dėl vyraujančio valdžio biu-

rokratizmo. Girdi, visokiausi popierizmai pirma numarius, negu pagydys žmogų.

Tačiau šitoks teigimas nėra nei teisingas, nei pagrįstas, kadangi dabartinis socialinio draudimo administravimas jau įrodė, kad ir didžiausi projektai yra galimi ir įmanomi administruoti, naudojantis technikos pažanga. O beto, įvairiausio biurokratizmo ir popierizmo apdraudos bendrovėse taip pat rasime ne kiek nemažiau.

Taip pat teigiama, kad nemokamas gydymas per daug kainuos. Tiesa, numatomas projektas bei jo vykdymas, kai nuotų jau pirmaisiais metais virš milijono dolerių. Tai didelė suma. Tačiau nemanykime, kad ligšiol federalinė valdžia nepriėmė dejuo prie gydymo išlaidų. Štai jau ir praeitais metais minėtojo Kerr - Mills įstatymo rėmuose federalinė valdžia išleido šimtus milijonų dolerių, o paramos taip ir nesijautė.

Manoma, kad nemokamo gydymo išlaidoms padengti tektų pakelti socialinio draudimo mokesčius tik 0.025%, padidinant sumą nuo kurios būtų tie mokesčiai atskaitomi (nuo dabartinės 4800.00 dol. iki 5000.00 dol.). Tačiau man atrodo, kad socialinio teisingumo varden tai būtų verta padaryti, nes tada už senųjų gydymą būtų atsakingi netik patys senieji, bet visa darbininkija. Taip pat nereikėtų ir senosius nužmoginti įsakant jiems tapti elgetomis, jei jie nori gauti paramos gydymo išlaidų padengimui.

KAS LAIMĖS?

Netrukus šio krašto sostinėnėl rinksis tautos rinktieji atstovai įvairių įstatymų svarstyti. Neabejojama, jog bus svarstomas ir nemokamo gydymo projektas. Vėl vyks apklausinėjimai, vėl stos karčion kovon

NE TĄ NUOTRAUKĄ ATSIUNTĖ

1961 m. gruodžio 4 d. DIRVOJE Nr. 139 atspausdintote nuotrauką iš St. Clair Savings Association įstaigos Clevelande. Deja, paskutinis sakiny tekstas po nuotrauka yra kiek klaidinantis.

Tikiu, kad ta taupymo įstaiga galėjo įsigyti Univac computer -- elektroninę skaičiavimo mašiną, nes pastaruoju laiku daug bankų ir kt. verslo įstaigų naudoja panašias mašinas. Tačiau Dirvoje atspausdintoje nuotraukoje gražiai banko tarnautoja pozuoja šalia kortelių rūšiavimo mašinos, angliškai vadinamos -- sorter. Tokia mašina galima tik surūšiuoti korteles reikiama numeracijos arba alfabeto eile, bet jokių balansų ja nepatiksinsite. Tai tėra viena iš pagalbinių mašinų bet kuriame elektroninio skaičiavimo skyriuje, angliškai -- Tabulating department.

Atleiskite, kad panaudojau porą angliškų terminų -- nes dar neturime jų lietuvių kalboje.

G. JUŠKENAS,
Cleveland Heights

MANO NUOMONĖ

Miela Dirvą skaityti ir pavarstyti. Labiausiai vertinu, kad iš Dirvos kuo ne visiškai pranyko usnys, o anksčiau jų pasitaikydavo. Linkėčiau neapleisti vėl piktžolėmis.

Pasigendami (šeimoji) panašių straipsnių kaip: Dar 3 valandos nakties, Stalingradas, Malton keliaujanti vilkstinė ir pan. Nuotraukos puikios.

Nebūdamas nei daktaras, nei inžinierius, aukų siunčiu tik porą doleriukų.

Redaktoriams sveikatos, o Dirvai -- 20,000 skaitytojų, linki P. PAJAUJIS,
Detroit

kapitalas ir jo sąjungininkai prieš socialinį teisingumą. Kas laimės?

Sunku dabar spėti, tačiau tikėkimės, kad pergalė teks paprastam žmogui. O tos kovos belaukiant, kažkaip dar vis norisi tikėti ir viltis, kad mūsų lietuviškasis gydymo personalas nedvejodamas pasisakys už socialinį teisingumą, nors ligšiolinis patyrimas rodo, jog ir mūsų šaliai buvo nuolankūs kapitalo tarnai.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ.

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO ir LIKERIŲ KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke
PR 8 - 9259

SAV. J. JANUSAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia gėrimus pirksite tikrai pigiai!

TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. ASBACH URALT 5 ths. 4.95
 2. BISQUIT 3 star cognac 5 ths. 4.98
 3. MARTEL 3 star cognac 5 ths. 5.39
 4. WHITE HORE SCOTCH WHISKY 5 ths. 4.98
 5. Arrow Cockt. MARTINI OR MANHATEN 5 ths. 2.98
 6. CONTREAU LIQUER 5 ths. 4.75
 7. Da SILVA 10 metų Portugalų BRANDY 5 ths. 3.69
 8. Kijafa Vynas 5 ths. 1.75
- Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gėrimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!

Akad. Skautų Sąjūdis korp. Vytis Clevelande atšventė 37 metų gyvavimo sukaktį. Nuotraukoje nariai su svečiais suruoštame gruodžio 2 d. minėjime.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• Prof. St. Dirmantas, aplankęs Kanadą, New Yorką ir kitas vietas, kelias dienas viešėjo Clevelande, aplankė Dirvą ir susipažino su darbu.

• A. V. Dundzila, Liet. Skautų S-gos Tarybos Pirmijos pirmininkas, atvykęs iš Chicago, gruodžio 3 d. vidurdienį Čiurlionio namuose atsilankė į informacinę sueigą, kurioje dalyvavo per 30 Clevelando Neringos ir Pilėnų tuntų bei ASS skyriaus vadovų. Sueigoje diskutuota Liet. Skautų Sąjungos veiklos aktualiomis temomis. Dėka sumanaus moderatoriaus sktn. Vyt. Kamanto ir sueigos dalyvių drausmingumo, išgvildintos keturios pagrindinės temos. Pareikštos mintys, be abejo, sudarys platesnį akiratį S-gos vadovybei tolimesnėms lietuviškos skautijos veiklos gairėms nužymėti.

• Pilėnų tuntas lapkričio 23 d. — Padėkos dienos rytą Šv. Jurgio salėje turėjo žiemos sueigą. Tuntininkas v. s. Pr. Karalius skautams ir vilkiukams pravodė kelis lituanistinius žaidimus,

ASS šventė, iš Chicago atvykęs kalba, pirmijos pirmininkas St. A. Dundzila.

skatinančius pažinti Lietuvą, mums brangias istorines datas. Sueiga užbaigta scenoje improvizuotu lauželiu, kur ten buvo "užkurtais" be dūmų. Po poros smagių valandų sueigoje pilniečiai nuskubėjo namo kalakuto šveisti.

• Dr. Z. Sabataitis, po sunkios operacijos, tolimesniam gydymuisi iš ligoninės grįžo į namus. Dr. Z. Sabataičio adresas: 1226 E. 87 St., Cleveland 8.

• Clevelando garsi Lincoln Electric Co., kuri kiekvienais metais savo pelną išdalina tarnautojams bei darbininkams. Šiais metais \$6,4 milijonai dolerių atiteko 1,345 asmenims. Taigi kiekvienas tos bendrovės tarnautojas, kaip dovaną gavo antrą metinę algą.

• Naujos parapijos bazaras, praėjo su dideliu pasisekimu. Ir šiais metais jis bus davęs parapijai apie \$7,000 pelno. Parapijos klebonas kun. J. Angelaitis dėkoja visiems prisidėjusiems prie šio bazaro surengimo ir jį lankusiems.

Šiame bazare, tarp 25 skyrių, dalyvavo ir Lietuvių Bendruomenės 2-ji apylinkė. Ji turėjo šaudymo skyrių didžiosios salės scenoje. Šis skyrius buvo gana gausiai lankomas. Gal dėlto, kad šaudymas čia buvo pravestas pirmą kartą. Be valdybos, kurią sudaro pirm. P. Mikšys, vicepirm. V. Benokraitis, sekr. E. Stempuzienė, izd. Pr. Puškorius ir parengimų vadovas Pr. Juška, labai daug prisidėjo prie šio skyriaus — šaudyklos įrengimo inž. V. Valys ir inž. M. Balys, kuris tik neseniai yra persikėlęs į šią apylinkę.

Bazaro metu šiame skyriuje gražiai darbavosi I. Pivariūnaitė, G. Juodėnas, S. Gocėtas (jis ir skelbimus pagamino), J. Garla ir A. Širvaitis. M. Valienė supirko ir padovanojo šaudymo

Parengimų kalendorius

GRUODŽIO 30 D. Vysk. Valančiaus Lit. mokyklos eglutė Šv. Jurgio parapijos salėje.

GRUODŽIO 31 D. Naujų Metų sutikimas, Naujos parapijos salėje. Rengia L. B. abi apylinkės".

SAUSIO 7 D., 1962 Šv. Kazimiero Lit. mok. eglutė Naujojo Parapijoje.

SAUSIO 13 D. Čiurlionio ansamblio metinis koncertas Naujosios parapijos salėje.

SAUSIO 20 D. Lietuvių salėje Vlodo Braziulio Vad. dramos studijos premjera. Uošvė -- B. Sruogos 3 v. komedija. Režisuoja V. Matulionis.

SAUSIO 27 D. Čiurlionio Ansamblio ir Šv. Jurgio parapijos choro, pagerbimo banketas -- koncertas. Rengia LBClevelando I-os Apy. valdyba.

1962 m. VASARIO 3 D. LSK Žaibo vakaras -- koncertas Slovenian Auditorium.

VASARIO 10 D. Čiurlionio Ansamblio Namuose, Lietuvių Fronto Bičiulių. Clevelando sambūrio pobūvis.

VASARIO 24 D. Lietuviams budžiams remti valdyba Čiurlionio namuose rengia užgavėnių blynų balių.

BALANDŽIO 28 D. 1962 m. Vysk. Valančiaus Lit. mokyklos tradicinis vakaras Šv. Jurgio parapijos salėje.

1962 m. GEGUŽĖS 12 D. Dirvos jaunųjų talentų varžybų koncertas Slovenian Auditorium.

1962 m. RUGSĖJO 29 D. Dirvos metinis spaudos balius - koncertas.

prizams brangias ir gražias dovanas.

Baigus keturias dienas vykusį bazarą, paaikškėjo šie visų geriausi šaudytojai: Vladas Angelaitis, Julius Kazėnas ir Algis Karsokas. Ketvirtą ir penktą vietą užėmė ne lietuviai. Jiems visiems ir buvo įteiktos dovanos.

Bazare dalyvavo ir lietuvių skaučių gražių rankdarbių skyrius. Šiam skyriui vadovavo ir gražiai darbavosi E. Nainienė, Garlaitė ir Gelaziūtė.

Moteryų Sąjungos 36 kuopa, laikiusi valgių skyrių, irgi labai gražiai atstovavo lietuvių. Šiam skyriui vadovavo O. Juškievė ir M. Maslauskienė.

Labdarybės Draugija, kurios pirmininkė O. Mackevičienė, turėjo kokių tai gražių daiktų skyrių. O gal tik man, neturėjus laimės jų išlošti, jie atrodė tokie gražūs? E. M.

Parduodamas namas

La Salle Rd. 18300, tarp Neff Rd. ir 185 St., 2 minutes iki bažnyčios ir mokyklos. Nepaprastai švarus, modernus vienos šeimos namas su 1½ vonia. Požeminės žolės laistymo įrengimas. Pirmą kartą parduodamas šeimininko už 23,900 dol. Galima tuoj užimti. Norint pamatyti šaukit tel. III 2-8391. (112)

Mes kepame visokius pyragus, lietuvišką duoną, tortus ir kitus skanumynus. Prašant išvežiojame į namus.

ST. CLAIR BAKERY

Sav. O'Bell-Obelenis

6212 Superior Avenue Tel. EN 1-6525

Antroji mūsų krautuvė yra

1404 E. 66 Street Tel. EN 1-4551

Čia Jūs gausite įvairiausią vyną, alų ir geriausius mėsos produktus.

Kreipkitės į mus ir būsit pateikinti.

VAIKO GRAŽIAUSIOS NUOTRAUKOS KONKURSA

(Nuotraukoms siųsti terminas baigtas 1961 m. lapkričio 1 d.)

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 126. Loreta Šulaitytė, 4 metų amž., iš Cicero, Ill. Nuotrauka E. Šulaičio.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 127. Algirdas Avižienis, 2 metų amž., iš Chicago, Ill. Nuotrauka K. Avižienio.

KONKURSINĖ NUOTRAUKA Nr. 127. Viktorė Laukaitytė, pusketvirtų metų amž., iš Burwood, Australijos. Nuotrauka E. Karpavičiaus.

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4% SUPERIOR SAVINGS

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

JAKUBS & SON

FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai

35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue EN 1-1763

936 East 185 St. KE 1-7770

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

DIRVA

Nr. 142

1961 m. gruodžio 11 d.

KAS IR KUR?

• Savo artimuosius ir pažįstamus, artėjančių didžiųjų švenčių — Kalėdų ir Naujų metų proga, geriausia pasveikinti per Dirvą. Atsiųskit sveikinimo tekstą, pridėkit \$5.00 čekį, ir jūsų sveikinimas, per dvi skiltis 2 colių aukščio, bus gražiai atspausintas ir laiku pasieks jūsų artimuosius.

• **Lietuvių Bendruomenės biuletenis** už lapkričio mėnesį atspausintas 12 psl. Jame senoji Lietuvių Bendruomenės vadovybė atsišveikina, pristato naują vadovybę ir duoda praėjusios veiklos apyskaitas.

• **Ona Labanauskaitė** Drauge pakeičia Salomėją Narkeliūnaitę, pranešinėją šią žinią iš Jungtinių Tautų. Kaip žinia S. Narkeliūnaitė, po J. Tysliavos mirties, įsijungė į Vienybės redagavimą.

• **Adv. Algimantas Kėzelis**, JAV Lietuvių Bendruomenės centro valdybos narys teisiniams ir socialiniams reikalams, įsijungęs į bendruomeninę veiklą nenutraukia studijas, ruošiasi magistro laipsniui.

• **Kostas Januška**, JAV Lietuvių Bendruomenės sekretorius, į L. B. veiklą įsijungęs nuo pirmųjų dienų. Veda visą Lietuvių Bendruomenės centro valdybos sekretoriatą. Centro valdybos susirašinėjimas yra labai platus, nes vien Bendruomenės apylinkių yra netoli 70.

• **Dr. Edvardas ir Marija Jansonai** Dirvai paremti atsiuntė \$10.00 auką.

LIEAUVOS VOKIEČIŲ LAIKRASTIS

Lietuvos vokiečių mėnesinis laikraštis **Heimatstimme** kiekviename numeryje talpina paveikslų iš Lietuvos ir straipsnių apie vokiečių gyvenimą Lietuvoje. Laikraštyje jaučiamas didelis sentimentas Lietuvai ir pasiilgimas gerų, senų laikų Lietuvoje.

Lapkričio mėn. numeryje įdėta Panevėžio evangelikų

liuteronų bažnyčia ir platus aprašymas "Ponewesch — Bottrop" ryšium su pastoriaus Bruno Landing 25 metų kunigavimo jubiliejum. Be to, įdėtas paveikslas su antkapio advokatui Juozui Bataičiui, Lietuvos vokiečių draugui. Po šančių metodistų orkestro paveikslu parašyta: "Ein Bild aus der guten, alten Zeit".

Kultūros priede Die Rautė (Rūta) aprašoma dr. Werner Essen paskaita "Die Deutschcen, die Litauer und die uebrigen Volksgruppen in Litauen", kuri pernai buvo skaityta Lietuvos vokiečių suvažiavime Bad Pyrmont. Autorius savo laiku Muencheno universitete per vieną lietuvių studentą susipažinęs su lietuvių kalba, vėliau dizertacijos reikalu gyvenęs Lietuvoje, ieškodamas medžiagos apie baudžiavą ir žemės reformą Lietuvoje, susirašinėjęs su geografa prof. Daukantu ir prof. K. Pakštu. E. K.

BOSTON

Naujienos Akademinių Skautų Sąjūdžio skyriuje

Šių mokslo metų studentų sueigų vedamoji tema yra "Individas, tauta ir valstybė". Vienu ar kitu žiūriu šią temą nagrinėja kandidatės ir junjorai savo privalomuose referatuose. Bendruosiuose susirinkimuose ta pačia tema kalbės trys kviestiniai prelegentai.

Gruodžio pabaigoje So. Bostone bus atidaryta studentų skautų-čių kavinė "Gintaras", kuri dabar dekoruojama. Tose patalpose vyks ir jų susirinkimai. Savaitgalių vakarais kavinėje galės susitikti lietuvių studentiškas jaunimas, kurio Bostone yra beveik visos šimtos.

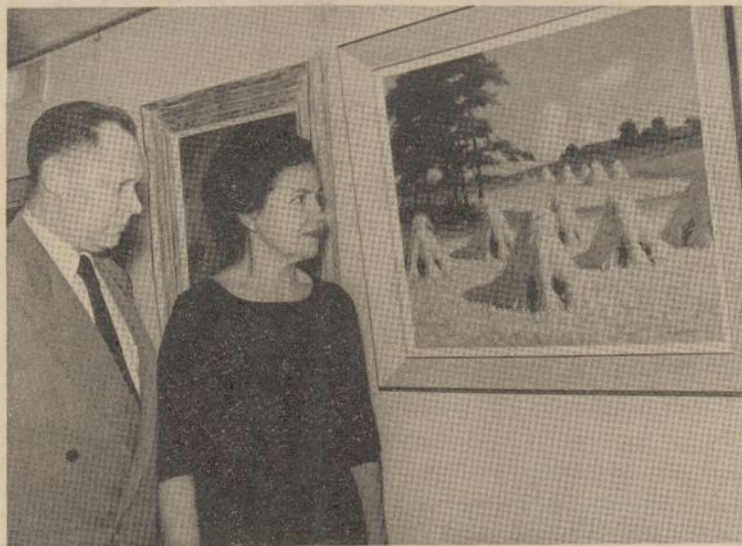
Per Kalėdas Liet. Piliečių Klubas salėje bus tradicinis Akad. Skautų Sąjūdžio pobūvis, į kurį kviečiamas lietuvių jaunimas. Šiais metais Studenčių Skautų Drėvės sk. pirm. yra Audr. Kubiliūtė, korp. "Vytis" skyriaus pirm. Romas Venckus ir jų koordinatorė — pirm. Milita Leimanaitė. jg

Lapkričio 25 d. Philadelphiaje Liberty Federal Savings and Loan Ass. patalpose buvo atidaryta dail. A. Rūkštelės darbų paroda, kurią suruošė ALT Sąjungos Philadelphiajos skyrius. Nuotraukoje parodos rengėjai su dailininku. Iš kairės prof. Puzinas, Impulevičius, dail. Rūkštelė, Vainiūnienė, Jonys, Didelis ir Česonis.

A. Rūkštelės kūrinių parodoj Philadelphiaje dalis lankytojų su dailininku. Iš kairės: P. Mitalas, A. Gruzdienė, dail. A. Rūkštelė, E. Mitalienė. V. Gruzdžio nuotrauka

Vincentas ir Aleksandra Gruzdžiai buvo pirmieji nupirkę A. Rūkštelės paveikslą Philadelphiajį suruoštoj parodoj.

LIONĖ JUODYTĖ VAIDINS FILME THE WORLD OF TALENT

Lionė Juodytė savo koncerte Bostone, Jordan Hall, lapkričio 26 d. visus klausytojus nustebino savo gražiu balsu. Mes, kurie mylime jos įdainuotas lietuviškas dainas, nežinojome, kad ji turi talentą taip pat maloniai dainuoti klasiškas dainas ir arijas. Net Bostono dienraščių kritikai ją puikiai išgyrė.

Nors mes lietuviai turime nemažai meno pajėgų, bet dažniausiai tik tai savųjų tarpe įvertinamų. Plačioje Amerikos visuomenėje apie juos mažokai žino. Iš dainininkų pirmutinė Amerikos lietuvių tarpe buvo Anna Kaskas, kuri dainavo Metropolitan Operoje. Šiais laikais turime gerokai prasimušęj Arnoldą Vokietaitį. Dabar turėsime ir Lionę Juodytę.

Jos koncerto pasiklausyti iš New Yorko atvyko John Hoffman, kuris stato spalvotą filmą "The World of Talent". Buvo jo filmo direktorius Harry Alter, artistės Nadie Hope ir Lynne Hilton.

Lionė Juodytė yra pakviesta toje filmoje atlikti svarbų vaidmenį. Taip pat iš New Yorko buvo atvykęs kompozitorius Alan Barrody, kurio kūrinių "Through a Dream to Death" pirmą kartą koncerte dainavo Lionė Juodytė.

Iš lietuvių į koncertą buvo atvykęs Lietuvos Garbės Konsulas Antanas O. Shallna su žmona prelatas Pranciškus Strakauskas iš Brocktono, prelatas Pranas Juras iš Lawrence, pran-

ciškonas Tėvas Prakas iš Kennebunkport, Maine, Jonas Adomonis iš Bostono ir daugiau lietuvių, kuriems rūpi mūsų jaunųjų talentai. Buvo nemažas skaičius kitataučių.

Galima drąsiai sakyti, kad meniška koncertas puikiai pavyko.

Žmonių į koncertą atsilankė vos apie 150.

CHRISTIAN SCIENCE MONITOR NUOMONĖ

Pirmąją programos pusę galima pavadinti standartine, pavyzdinė: įprasta tokiomis programomis naudotis. Atrodė, kad tai antrametės (sophomore's) metinis išeitų dalykų sąrašas. Trys barokinės dainos: "Bois Epais" Lully, "Alma Mia" Handelio, "Rendimi" Rossi, trys klasiškos dainos: "Der Lindenbaum", "Der Tod und das Mädchen", "Die Allmacht" Schuberto. Trys romantinės dainos: "Le Berceau", "Après un Reve" Faure, "Connais tu le Pays" Thomas. Savyje nėra nieko bloga pradėti programą jau seniai išbandytais keliais, bet tokia programa turi būti išpildyta labai gerai ir tinkamai. Beveik kiekvienas taktas iš pirmųjų devynių dalykų buvo lėtas. Išimti sudarė vidurinioji "Der Tod" dalis ir E moll (E minor) Rossi arijos. Tempų kontrastų stoką ir neišvengiamai transponotos tonacijos, bendrai sunkus išpildymas, pakreipė

CHICAGO

Inžinieriai veikia

Gruodžio 17 d., 3 val., Jaunimo Centre, 5620 South Claremont Ave., įvyks Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos, Chicago skyriaus metinis visuotinis narių susirinkimas. Programoje valdybos metinis pranešimas, naujos valdybos rinkimai, einamieji reikalai ir sumanymai. Ten pat ir tuo pačiu laiku renkasi ir žmonių klubo nars.

Susirinkimo metu nariai turės progos įsigyti bilietus ir pasirinkti staliukus į vasario 3 d. įvykstantį tradicinį balių-vakarienę "Drake" viešbutyje. Po gruodžio 17 d. bilietai į balių bus gaunami Daina Television Co., 3321 S. Halsted St. ir Marginiai Dry Goods Co., 2511 W. 69th St.

K. B.

ELIZABETH

ALT S-gos skyriaus dešimtmetis

ALT S-gos Elizabetho skyrius paskutiniame narių susirinkime, įvykusiame lapkričio 26 dieną, yra nutaręs atitinkamai paminėti savo gyvavimo dešimtmetį.

Dešimtmečio jubiliejinis pobūvis įvyks ateinančių metų kovo 3 dieną Lietuvių Laisvės salėje, Elizabeth, N. J.

Išsikėlė M. ir A. Žemaičiai

Dr. Marija Žemaitienė su savo vyru Aleksandru Žemaičiu išvyko iš Elizabetho ir apsigyveno Engelwoode, N. J.

Ten vienoje didelėje ligoninėje Žemaitienė, pagal pasirašytą sutartį, dirbs kaip daktarė — anesteziistė. Al. Žemaitis buvo veiklus ALT S-gos Elizabetho skyriaus narys. Nors jis ir toliau pasilieka šio skyriaus nariu, bet jau aktyviai nebegalės reikšti.

Artinantis šventėms užsakykit Dirvą savo artimiesiems

Artinasi Kalėdų šventės ir Nauji metai. Rūpinsitės, ką dovanoti savo artimiesiems ir tolimiesiems bičiuliams.

Dirva tikrai gera ir per visus metus atsimeinama dovana. Užsakykit ją dar neskaitantiems jūsų kaimynams arba kituose kraštuose gyvenantiems, kurie patys neišgali užsisakyti.

Naudokitės čia pridėdama atkarpą ir tai padarykit dabar, kad laiku galėtumėm pranešti apie jūsų dovana.

Jei jūs neturite tokių artimųjų, kurie Dirvos neskaito, jūs užsakykit Dirvą lietuviams moksleiviams ar neseniai iš Lietuvos atvykusiems ir gyvenantiems Vokietijoje. Užsakykit džiovininkams ar seneliams, gyvenantiems prieglaudose. Tokių adresų mes turime, ir gavę mokėstį, tuoj pranešime kam Dirvą siunčiame.

Užsakant prašome naudotis šia atkarpą:

DIRVA
6907 Superior Ave.,
CLEVELAND 3, Ohio

Prašau siųsti Dirvą, kaip švenčių dovana, šiuo adresu:

Už metus siunčiu \$10.00

Už pusę metų siunčiu \$ 6.00

Mano adresas:

Pulk. Pr. Saladžius kalba Lietuvos kariuomenės šventės minėjime Philadelphiaje. V. Gruzdžio nuotrauka